

DIFERÈNCIES EN L'ESTIL DE JOC OFENSIU ENTRE UN EQUIP CONSOLIDAT A LA 1a DIVISIÓ I UN EQUIP D'ASCENS RECENT

**“TREBALL DE FINAL DE GRAU DE
CIÈNCIES DE L'ACTIVITAT FÍSICA I
L'ESPORT”**

Enric BORRÀS ROSSELLÓ

Tutor: Javier Peña López
Facultat d'Educació – Universitat de Vic

Vic, maig 2014

Resum

L'objectiu del següent treball és buscar les diferències en l'estil de joc ofensiu (en els gols aconseguits) entre un equip consolidat a la 1a divisió espanyola (F.C Barcelona) i un equip d'ascens recent (Elx C.F). Per aconseguir-ho, s'analitzen els gols a favor per part dels dos equips durant les primeres 25 jornades de lliga 2013/2014. A través d'un full d'observació i tangent en compte totes les seves categories, es classifiquen cada un dels gols segons l'estil de joc ofensiu al qual pertany (Joc Combinatiu, Joc Directe o Joc Contraatac). Els resultats obtinguts demostren com existeixen diferències significatives en la utilització dels diferents estils de joc entre els dos equips. A més també es mostren diferències rellevants pel que fa al nombre total de gols aconseguits, en la presència d'una regularitat temporal (durant les 25 jornades) d'utilització d'un estil o altre i en la relació temporal (durant el partit) dels gols aconseguits entre els dos equips analitzats.

Paraules claus: Gol, Estil de joc ofensiu, Joc combinatiu, Joc directe, Joc contraatac, Equip Consolidat, Equip d'Ascens Recent.

Abstract

The target of this project is to find the differences in the offensive playing style (in goals scored) between a consolidated team in the 1st division in Spain (F.C Barcelona) and a recently promoted team (Elche C.F). To achieve this, the goals scored by both teams during the first 25 matches of the season 2013/2014 were analyzed. By means of an observation sheet and by taking into consideration all categories, every single goal in the different attacking style was classified depending on its category (Combined Game, Direct Game or Counterattack Game). The results have shown significant differences in the use of different game styles between the teams. In addition, distinctive differences between the total number of goals scored, in the presence of a temporal consistency (over 25 days) using one style or another, and the temporal relationship (during the game) of goals scored between the teams analyzed.

Keywords: Goal, Offensive Game Style, Combined Game, Direct Game, Counterattack Game, Consolidated Team, Newly Promoted Team.

Índex

1. Introducció	5
1.1. Introducció del treball	5
1.2. Introducció al tema d'estudi	5
1.3. Sobre els continguts del treball	6
2. Fonamentació teòrica	7
2.1. El futbol segons el paradigma de la complexitat	7
2.2. Anàlisi del joc del futbol	9
2.2.1. Objectius de l'anàlisi del joc	9
2.2.2. Com s'analitza el joc?	10
2.2.3. Què analitzem?	10
2.3. El joc ofensiu	18
2.3.1. Estils de joc ofensiu	19
2.4. Estudis previs	20
3. Aplicació pràctica	24
3.1. Metodologia	24
3.2. Resultats	29
3.3. Discussió	33
4. Conclusions	37
5. Bibliografia	41
6. Annexes	44

1 Introducció

1.1 Introducció del treball

El pla d'estudis del Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport de la Universitat de Vic incorpora un TFG de 6 crèdits ECTS, que és una assignatura del darrer curs del Grau (4rt curs), de caràcter obligatori per a obtenir el títol.

El Treball de Final de Grau és el resultat de la formació adquirida en el decurs dels ensenyaments del Grau i ha de permetre a mostrar el nivell d'adquisició de les competències de la titulació i dels principis que fonamentaran la futura tasca professional.

En el nostre cas aquest treball està enfocat dins l'itinerari de rendiment esportiu, degut a que és l'àmbit de principal atracció i motivació per part meva, més concretament dins la branca d'entrenament de l'esport del Futbol, ja que és en el qual estic treballant des de fa 3 anys, i és el món que de mica en mica estic intentant formar-me i professionalitzar-me.

Cal dir que la realització del mateix ha estat individual i que s'ha rebut el total suport i ajuda per part del Tutor de TFG, Javier Peña López. Seguidament introduïm el tema del treball i les parts que esta compost aquest.

1.2 Introducció al tema d'estudi

La repercussió mundial que avui en dia té el món del futbol fa que cada vegada més els professionals de l'àmbit s'interessin per millorar els seus sistemes d'entrenament i millorar totes les seves eines i metodologies per a poder augmentar el seu rendiment. A més, dia a dia van sortint nous estudis per comprendre millor el joc del futbol, la qual cosa, permet a tots els que es dediquen a aquest esport, i no als milers d'espectadors que es basen amb el seu procés intuïtiu davall l'experiència com a jugadors o simplement com a espectadors, actualitzar els seus coneixements a mesura que va avançant la continua e infinita progressió coneixença d'aquest esport.

Davant aquesta continua publicació d'estudis científics, i seguint la idea de Fernández i Pino (2009: 93) "si analizamos el juego del fútbol, el objetivo final y más importante de este deporte es marcar gol, y cualquier conjunto de

estrategias o tácticas que desarrolle un equipo van destinadas al fin de marcar gol, o bien impedir que te lo marquen”, ens proposem el repte en aquest treball d'analitzar els Estils de Joc que utilitzen dos equips de la lliga espanyola. Concretament analitzarem els estils de joc d'un equip que s'ha consolidat a la lliga (F.C Barcelona) i un equip d'ascens recent d'aquesta mateixa temporada (Elx C.F). Esperem amb aquest estudi, poder veure les diferències de com plantegen els principis de joc els entrenadors d'un equip i de l'altre segons els objectius de cada un.

1.3 Sobre els continguts del treball

El treball està estructurat amb les següents parts o continguts:

- Una fonamentació o part teòrica sobre el tema escollit, la qual, desenvolupa els principals conceptes i es relaciona amb diferents aportacions de diversos autors/es en les seves publicacions.
- Un apartat d'aplicació o part pràctica en el qual es desenvolupa la recerca realitzada. Aquesta, està formada per un apartat de metodologia on es detalla tota recerca científica, un punt on s'exposen els resultats extrets de l'estudi, i una discussió on s'analitzen aquests resultats i es comparen amb els de altres autors.
- Un apartat de conclusions on, a mode de resum, es concreten les resolucions del treball i unes aportacions pròpies relacionades amb el tema estudiat.
- Una bibliografia que inclou totes les referències utilitzades i la documentació consultada.
- Un apartat d'annexes on s'inclouen altres documents interessants que s'han fet servir per a la realització del treball.

2 Fonamentació teòrica

2.1 El futbol segons el paradigma de la complexitat

“Existe complejidad mientras sean inseparables los componentes diferentes que constituyen un todo y haya un tejido interdependiente, interactivo e interretroactivo entre las partes y el todo y el todo y las partes” (Morin, 1998: 86).

“Es sabido que el agua (H₂O) es un medio esencial para apagar el fuego, si embargo, si separamos sus componentes, hidrógeno (H) y oxígeno (O), cualquiera de estas sustancias no sólo no lo apaga sino que lo hace aun más incandescente” (Barbosa, 2008) citat a (Pol, 2011: 130).

Si analitzem detalladament aquestes dues cites, veiem que el paradigma complexa en sustenta en la teoria general dels sistemes, el qual, segons Cano (2009) busca explicitar els aspectes d'unitat que caracteritzen un cert sistema organitzat de constituents y que no pot resultar de la simple consideració fragmentada de tals constituents. Aquest mateix autor, ens remarca la impossibilitat de conèixer el tot a partir de concebre les parts desarticulades, es a dir, la fragmentació de les parts d'un sistema implica no només la separació d'aquestes, sinó l'anulació de les seves propietats. “No podemos desmontar un piano para ver el sonido que produce” (O'Connor i McDermott 1998: 56).

Veiem la necessitat d'estudiar un conjunt o sistema que es va reajustant a través del dinamisme relacional de totes les seves parts i que degut a aquest dinamisme, proporciona a les parts, propietats que aquestes abans no posseïen.

A més d'aquest concepte del Tot Emergent, aquesta nova concepció d'estudi del futbol respectant la seva lògica interna, defensa el concepte de la no-linealitat, com un altre punt diferenciador dels esports individuals amb els esports col·lectius. Així com diu Seirul-lo (2002), l'entrenament basat en models conductistes condueixen a una determinada forma d'entendre l'esport des d'un punt de vista exclusivament lineal. Quan apareixen estímuls succeeixen una sèrie d'aconteixaments y determinades respostes entorn a l'estímul. Hi ha una linealitat en els comportaments (estímul → resposta). Els sistemes no lineals en

canvi, es fonamenten en situacions successives de no equilibri que es resolen amb una determinada tendència en cada persona/equip en funció de la seva experiència. El jugador/equip aprèn amb variabilitat i encara que existeixin les mateixes condicions inicials i finals, el procés sempre serà diferent, mai estarà fent el mateix, sempre hi haurà una variabilitat. De les experiències prèvies, en parla de forma detallada Pol (2011), on explica que ja que els sistemes complexos pareixen tenir una sensibilitat extrema a les condicions inicials del mateix, pareix evident, que les experiències prèvies viscudes per un jugador condicionen pràcticament la totalitat de la resta de condicionants com les coordinacions, les emocions, la percepció de l'entorn, etc., el que per extensió final condicionarà la solució final de cada situació de joc.

Per tant, si observem el futbol amb aquesta perspectiva, i respectem la seva pròpia estructura i funcionalitat, veiem que esta caracteritzat per una gran imprevisibilitat, on no hi té cabuda la linealitat (causa – efecte).

Estamos ante un juego colectivo en el que hay interacción con el resto, el otro me condiciona y yo condiciono al otro. Entre todos condicionamos al entorno y el entorno nos condiciona a nosotros. Todos somos seres condicionados y al mismo tiempo condicionadores, lo que nos introduce en una cantidad (infinítivamente mayor de las que podemos controlar) y pluralidad de hechos (con una riqueza extraordinaria de formas), de los cuales no podemos realizar predicciones sobre el momento de su aparición, u ofrecer una explicación exacte de lo que originará su revelación. Su diversidad, su dependencia a infinitas variables, y su dinamismo es tal que hacen imposible su comprensión plena (Cano, 2009: 74).

Aquesta relació entre totes les parts, que provoca innegablement un nivell d'incertesa, es tractada també en la visió complexa de Hernández (2008), on ens diu que el futbol és una relació d'oposició entre els diferents elements de dos equips enfrontats i la relació entre diferents elements del mateix equip, els quals transcorren en un context aleatori. La permanent relació de senyals contraries, entre els equips enfrontats, imposa canvis alternatius de comportaments i postures, d'acord amb l'objectiu del joc (fer gol), i amb les finalitats de cada fase o situació (atac i defensa). A més, el mateix autor, afegeix l'exigència als jugadors de cada equip, individualment, en petits grups o

col·lectivament, d'assumir comportaments que creïn situacions favorables que condueixin a la consecució dels objectius, dins de les normes del joc.

2.2 Anàlisi del joc del futbol

Arribats a aquest punt, on hem vist i contextualitzat la visió del futbol segons el paradigma de la complexitat, ens arriba la necessitat d'endinsar-nos en l'anàlisi d'aquest esport.

Avui en dia, un partit de futbol, és un esdeveniment vist per milions de persones, però com diu Garganta (2001: 15), són pocs els que aconsegueixen observar i analitzar aquest esport amb imparcialitat.

Seguint aquesta mateixa línia, trobem a Rincon, Ramos, Sánchez i Pizarro (2002: 32) on es contraposen durament als "col·loquis" que critiquen a les Ciències de l'Esport, anomenant que el futbol no és una ciència. Els mateixos autors afirmen que és cert que el futbol no és una ciència, ja que sinó perdria tota la seva espontaneïtat i variabilitat que donen lloc a l'espectacle, però la crítica no hauria de confondre la conceptualització d'aquest esport amb la possibilitat de fer ciència amb el futbol, es a dir, amb la possibilitat d'aplicar un mètode científic de coneixement a qualsevol aspecte multidisciplinari englobat a aquest esport. Per això, Garganta (2001: 15), remarca la necessitat, per part de tots els professionals del futbol, d'anar més enllà de les opinions, perquè aquestes puguin ser vàlides i perquè es deixi de parlar del futbol com a "joc d'opinions" ja que com diuen Franks i Garry (1996) citat a Garganta (2001: 15), un dels objectius de l'anàlisi del joc és contribuir a la diferenciació entre les opinions i els fets.

2.2.1 Objectius de l'anàlisi del joc

A més de poder diferenciar les opinions dels fets, com hem vist anteriorment, l'anàlisi sistemàtic de les informacions del joc també permet observar els models d'activitat dels jugadors i de l'equip (físiques, tècniques, tàctiques, organitzatives, etc), podent així, configurar mètodes d'entrenament més eficaços (Garganta 2001: 15). També, constitueix un mitjà important per trobar estratègies de treball més profitoses (Gréhaigne, 2001), i permet augmentar els coneixements sobre els continguts i lògica del joc (Garganta 2001: 15), indicar

tendències evolutives respecte el principi d'especificitat del joc (Castelo, 1999) i establir plans tàctics adequats en funció dels adversaris a enfrontar-se (Gréhaigne, 2001).

2.2.2 Com s'analitza el joc?

Després de veure molts dels objectius de l'anàlisi i observació en el futbol, tenim clara la seva importància però no la seva dificultat en portar-la a terme. Moombaerts (2000) ens diu que la observació per part de l'entrenador de futbol, no és gens senzilla, degut a la seva naturalesa complexa, ja que recollir el màxim nombre de dades objectives de les relacions intuïtives i instintives dels jugadors és una tasca difícil de realitzar. Cano (2009) afegeix que l'anàlisi del joc no és un procés simple, ja que cada equip té un model de joc diferent i, per tant, l'anàlisi del joc serà diferent en cada partit i en cada equip. Dins aquesta necessitat objectiva d'observació, Garganta (2001: 23), inclou la sofisticació tecnològica dels sistemes d'observació com un dels aspectes negatius a tenir molt en compte. El mateix autor ho justifica explicant que, la tecnologia, no pot conduir a que els analistes siguin cada vegada més especialistes informàtics y cada vegada menys especialistes en el joc, fet que provoca la desvirtualització de l'objecte d'estudi, sinó que la informàtica hauria sempre de correspondre a un progressiu refinament y extensió de les categories que són analitzades, amb la idea d'augmentar el potencial descriptiu en relació a les accions de joc.

2.2.3 Que analitzem?

Per reduir la complexitat que té l'observació i l'anàlisi del futbol, diferents autors concerten i especifiquen els components del joc a observar, sempre tenint en compte que aquesta sigui vertaderament útil per comprendre'l en els seus aspectes.

Hi ha autors que només contempen un únic plànol d'anàlisi, és el plànol que correspon al jugador, al seu entrenament i a la optimització de les seves capacitats. En aquest cas, trobem a Seirul-lo amb la teoria estructuralista, citat a Peña (2008), a on l'ésser humà és considerat com una estructura hipercomplexa, en la qual, els diferents sistemes i òrgans, s'organitzen i relacionen entre sí i amb l'exterior configurant les diferents estructures del

mateix. Aquestes estructures del jugador, defensen la impossibilitat de reduir el concepte d'aprenentatge purament en l'àmbit motriu / tècnic, ja que hi haurà altres estructures que seran importants en l'objecte d'anàlisi d'aquest:

Estructures Preferents	
Estructures Cognitives	Ens permeten reconèixer i intercanviar informació amb l'entorn
Estructures Coordinatives	Defineixen les funcions de realització del moviment desitjat
Estructures Condicionals	Determinen les possibilitats de l'organisme en els seus requeriments físics i fisiològics.
Estructures Sòcio-afectives	Permeten relacionar-se amb la resta de persones amb les quals comparteixo activitat

Taula 1: Estructures preferents de Seirul-lo (2003) adaptat a Peña (2008: 15)

A més, el mateix autor ens remarca la necessitat d'entrenar aquestes estructures del jugador de manera integrada, on es doni una preferència a una o altre, segons l'objectiu de la tasca. Aquesta forma de treballar s'aconsegueix amb les Situacions Simuladores Preferencials (SSP). En aquest sentit veiem que amb aquesta concepció sistèmica, es deixa de banda la visió tradicional de l'entrenament, on el jugador era estimulat amb tasques d'una sola orientació (tècnica, tàctica, o física).

Altres autors han trobat que la complexitat del joc té altres plànols d'anàlisi que també poden ser considerats i que també poden ajudar a dissenyar estratègies per absorbir la complexitat, o com a mínim, per gestionar-la de forma més acurada (Peña, 2008).

En aquest sentit, trobem a Cuadrado (2006: 21), el qual, de l'anàlisi del joc en el futbol, en dedueix els següents 6 components a estudiar:

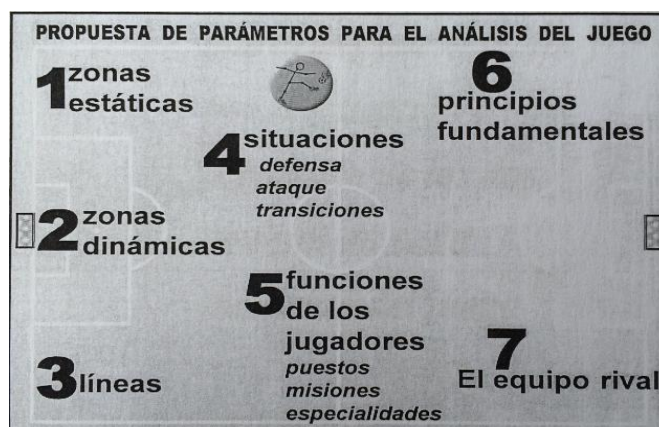

Figura 1: Paràmetres per a l'anàlisi del joc en el futbol segons Cuadrado (2006: 21)

1-Les zones estàtiques: es divideix el camp en tres zones paral·leles a les línies de fons, anomenades per Cuadrado (2006: 22) i Lillo i Dominguez (2006: 22), zona de iniciació (la més propera a la porteria que es defensa), zona de creació (la zona central) i zona de finalització (la més propera a la porteria que s'ataca). Castelo (1999) i Mombaerts (2000), proposen una altra divisió del camp per sectors en paral·lel a les línies de fons, en la qual, apareixen formades quatre zones; la zona o sector defensiu, la zona predefensiva (Mombaerts, 2000) o també anomenada per Castelo (1999) sector del mig camp defensiu, el sector del mig del camp ofensiu (Castelo, 1999) o zona preofensiva (Mombaerts, 2000), i la zona ofensiva.

A més d'aquesta divisió, varis autors també ens mostren una separació del camp per passadissos o carrils longitudinals. En aquest cas, trobem que Mombaerts (2000) i Castelo (1999), divideixen el camp en tres carrils ben diferenciats; carril dret o lateral dret, carril central o eix i carril dret o lateral dret. A diferència d'aquests Cuadrado (2006: 22) separa el camp en cinc passadissos, els quals, observats amb el sentit d'atac i del costat dret al costat esquerre, son anomenats com a, passadís lateral dret, interior dret, central, interior esquerre i lateral esquerre.

2-Les zones dinàmiques: "les zones i els passadissos longitudinals descrits anteriorment son útils com a referències generals, però el joc és un procés dinàmic i realment allò important són les zones marcades per la pilota i per la situació dels jugadors dels dos equips en cada moment del joc" (Cuadrado 2006: 22). Com podem veure, aquestes zones seran canviants en cada moment ja que l'espai i el temps en el futbol son contínuament canviants. Per tant, tangent en compte aquestes continues variacions, Hernández (2008) ens proposa dues zones ben diferenciades segons on està el centre de joc; la zona activa de joc o també l'anomena espai d'intervenció (zona on es pot rebre directament la pilota per part del possessor) i la zona passiva del joc o espai de fase (en aquesta zona, la subdivideix en dues, els jugadors que estan propers a la pilota faran cobertura o vigilància ofensiva i els que estan més lluny hauran de garantir la organització del sistema). Idees molt semblants proposa (Cuadrado 2006: 22), el qual ens delimita més exactament les dues zones passives del joc per poder observar-les de manera més senzilla: la zona de

vigilància defensiva (zona que queda darrera de l'últim defensor del nostre equip) i zona de vigilància ofensiva (zona que queda a l'esquena de l'últim defensor contrari).

3-Les línies: Cuadrado (2006: 24) ens diu que “les zones dinàmiques i la posició de la pilota marquen tres línies, també dinàmiques, molt concretes e importants a l'hora d'analitzar el joc”. Aquestes línies són: línia de pilota (línia imaginària, recta i paral·lela a les línies de meta, que passa per el centre de la pilota), línia de vigilància ofensiva (línia imaginària, recta i paral·lela a les línies de meta, que passa per la posició que ocupa l'últim defensor del nostre equip sense contar el nostre porter) i línia d'aprofitament ofensiu (línia imaginària, recta i paral·lela a les línies de meta, que passa per la posició que ocupa l'últim defensor de l'equip contrari sense contar el seu porter).

A continuació podem veure una figura explicativa on Cuadrado (2006: 24), ens detalla de manera gràfica tant els diferents tipus de zones com de línies:

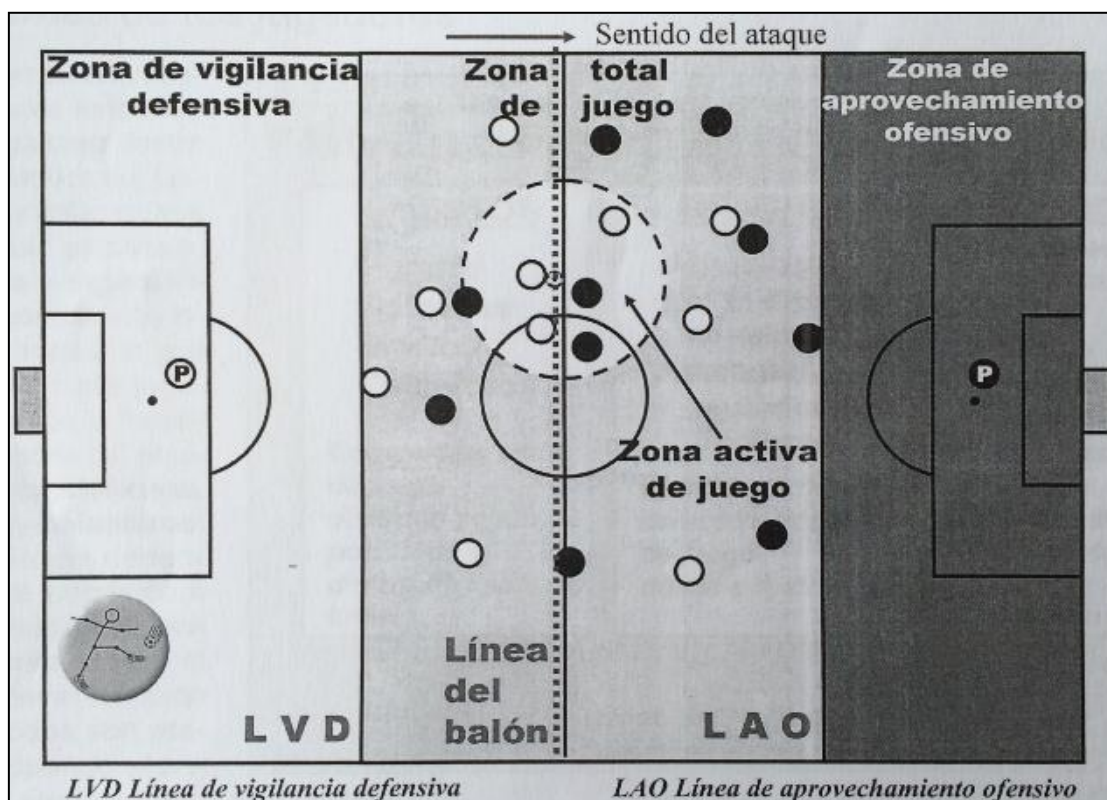

Figura 2: Línies i zones dinàmiques segons Cuadrado (2006: 24)

4-Situacions del joc o fases del joc: segons la FCF (2013), Sans i Frattarola (2001), Cano (2012), Cuadrado (2006: 25), Delgado i Méndez (2012) i López (2003), existeixen quatre situacions o fases del joc. Aquestes estan formades principalment per el moment en que un equip té la pilota i ha d'atacar, quan un equip no té la pilota i ha de defensar i les dues transicions que ajunten aquestes dues, transició defensiva (atac-defensa) i transició ofensiva (defensa-atac). Aquests mateixos autors en detallen que la fase d'atac, s'inicia quan l'equip recupera la pilota i finalitza quan remata a porteria o perd la pilota i que té l'objectiu principal de finalitzar la jugada amb gol. Per ordre lògic, després trobem la transició atac-defensa, en la qual, l'equip s'ha d'organitzar per evitar la progressió rival o defensar la porteria. Una vegada l'equip s'ha organitzat defensivament, entra en la fase defensiva, on intenta recuperar la pilota i preparar-se per a atacar. Just quan es recupera la pilota, l'equip s'organitza col·lectivament per a poder atacar, i el conjunt de moviments per a aquesta organització s'inclouen dins la transició defensa-atac. A continuació veiem la figura de Cuadrado (2006: 25), on estan citades i resumides cada una de les fases del joc:

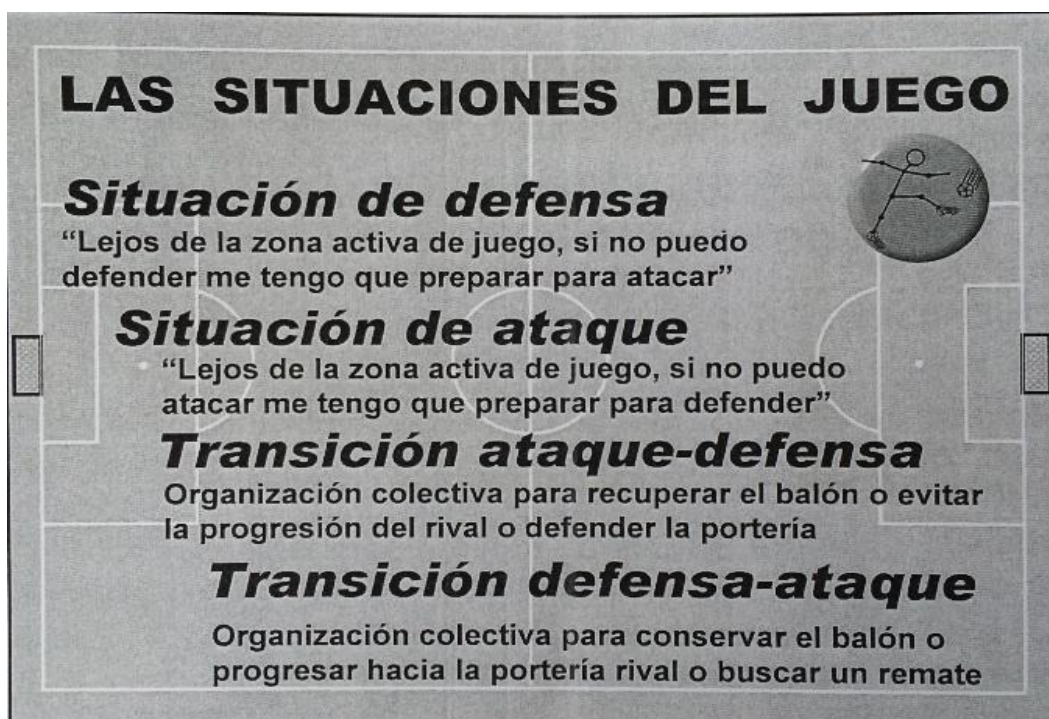

Figura 3: Les situacions del joc segons Cuadrado (2006: 25)

5-Funcions dels jugadors: Cuadrado (2006: 25) ens diu que les funcions del jugador són les activitats, missions o especialitats que millor pot desenvolupar cada jugador depenent de les seves característiques tècniques, tàctiques i físiques, sempre incloses dins dels principis fonamentals de l'equip (Ex. Acuitar en situació defensiva). Concepte molt relacionat al que proposa la FCF (2013), quan ens defineix els fonaments individuals per demarcació, ja que ens diu que són totes aquelles accions que ha de fer qualsevol jugador en la seva demarcació per resoldre els conflictes que apareixen en el joc de manera més eficient possible (Ex. El lateral farà la cobertura al central quan aquest està en 1x1). Com hem vist en els dos exemples, la gran diferència entre una concepció i l'altre, és que en el primer cas, es tracta d'una funció més general, que qualsevol jugador defensor podria realitzar, en canvi, en el segon exemple, es detalla molt més la situació.

6-Principis fonamentals: els principis fonamentals pertanyen a cada equip, i són específics de cada model de joc, per això, Cano (2012) i Delgado i Méndez (2012: 28), ens mostren la gran necessitat de dissenyar i construir un model de joc orientador en cada equip tangent en compte sempre les capacitats i característiques de tots els jugadors que el conformen. La FCF (2013), afirma que els principis de joc col·lectiu de l'equip, permetran a l'entrenador determinar i entrenar, en cada situació del joc (fases del joc), la posició i moviments òptims per a cada jugador o línia de joc, i que aquets principis, facilitaran al jugador a l'hora de saber on està i que ha de fer en diferents situacions competitives. Cuadrado (2004: 22), explica que aquests principis poden estar enfocats a moltes situacions del joc col·lectiu, com per exemple, el tipus de marcatge, la posició de la línia defensiva, l'estil de joc ofensiu, etc. A continuació veiem una figura, on Delgado i Méndez (2012: 31), proposen un exemple de principi i on aquest és desglossat en sub-principis i sub-subprincipis (aquets dos últims segons el nostre model d'anàlisi serien les funcions o missions dels jugadors vistes en el punt anterior), que detallen de manera més concreta la situació de joc determinada:

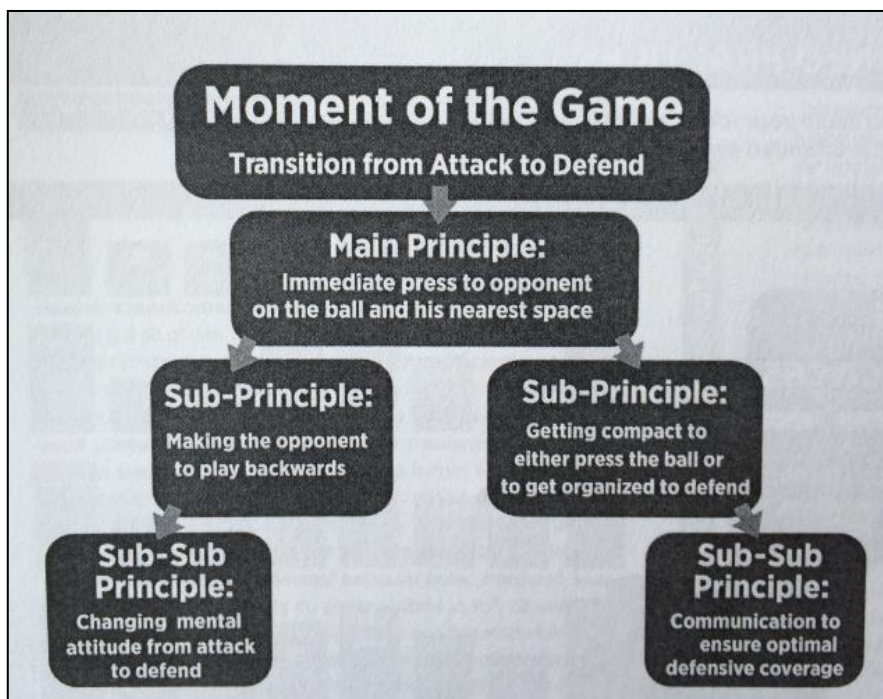

Figura 4: Exemple de principi de joc segons Delgado i Méndez (2012: 31)

7-Equip rival: Santana (2009) ens comenta que en la planificació dels entrenaments s'ha de tenir en compte l'anàlisi que s'ha realitzat dels equips rivals, el seu estil de joc, les característiques fonamentals, etc. Aquesta informació es sol recollir mitjançant l'observació no sistematitzada, denominada Scouting.

Analizar y diseccionar con detalle las virtudes y defectos del equipo contrario nos llevan a la terminología de Scouting, que quiere decir "persona que hace un reconocimiento, explora o tantea el terreno", por lo que el trabajo previo del Scouting es fundamental para tener un primer conocimiento previo del equipo contrario (Santana, 2009: 25).

Per altra banda, Hernández (2008) proposa una visió diferent d'anàlisi del joc organitzada en 5 nivells. Aquest autor ens diu que el futbol no és pot interpretar si només l'estudiem en una de les seves dimensions. No es pot reduir a un únic pla d'explicació, és un medi on es manifesten nombroses estructures, cada una d'elles amb propietats sistèmiques diferents però compartides amb la resta, i en funció de quin sigui el nivell estructural en el que situem l'estudi de l'esport, parlarem d'uns o d'altres fenòmens. Les estructures segons el seu nivell d'anàlisi són:

1-Infrajugador: Hernández i Romagosa (2005) citats a Peña (2008), situen aquesta dimensió als nivells més bàsics de configuració de la bio estructura, aquella part en la que per produir-hi modificacions s'hauria de treballar molt reduïda i aïlladament. En aquest nivell està situada la intervenció de caràcter més mèdic o fisiològic. Els desajustaments en aquest nivell els sol resoldre la medicina i les ciències biomèdiques.

2-Jugador: Hernández (2008), ens situa en aquesta estructura remarcant la importància dels sistemes condicional, cognitiu, socio-efectiu, emotivo-volitiu i coordinatiu. Per exemple, és pot explicar el rendiment d'un jugador en un determinat moment de la temporada en funció del seu estat físic o anímic.

3-Equip: Hernández i Romagosa (2005) citats a Peña (2008), inclouen dins aquesta estructura tots els aspectes tàctics col·lectius més globals. En aquest nivell s'analitzen els comportaments que es donen en el joc i que tenen a veure amb ajustaments del comportament de tot l'equip, en situacions de grup més petit o en situacions que inclouen a tots els individus que el configuren.

4-Joc: Hernández i Romagosa (2005) citats a Peña (2008), diuen que és on trobaríem l'àmbit central d'intervenció dels entrenadors; és el nivell de la direcció d'equip i del treball estratègic. En aquesta dimensió està situada una comprensió global dels fets que succeeixen en l'espai i el temps que delimiten un partit o competició.

5-Metajoc: Hernández (2008) defineix aquesta estructura com aquella que va influïda per la cultura, la història, l'economia, la moda, sobre l'esport. Estaríem parlant doncs de totes les repercussions socials que comporta.

Una vegada vist els diferents components del joc a analitzar segons la visió de diferents autors, ens centrarem en el nostre objecte d'estudi, els estils de joc ofensiu de l'equip. Si fem referència a tots els components d'anàlisi del joc que hem vist fins ara, podem emmarcar el tipus d'estil de joc ofensiu, dins l'anàlisi dels principis fonamentals de l'equip segons Cuadrado (2006: 21), o dins l'Estructura Equip de Hernández i Romagosa (2005) citats a Peña (2008), ja que en els dos casos inclouen dins les seves classificacions, els objectius col·lectius d'atac com a punts a analitzar. Per tant, seguidament, analitzarem

amb més profunditat que és el joc ofensiu, quins són els seus objectius, quins tipus d'estil de joc ofensiu existeixen i quins estudis relacionats trobem.

2.3 El joc ofensiu

López (2003), ens defineix el joc ofensiu com la representació del joc que tracta de desenvolupar un equip des del moment en es fa amb el control de la pilota. Sans i Frattarola (2001) i Castelo (1999) hi afegeixen, la necessitat de superar la oposició del contrari i l'objectiu de marcar gol sense infringir les regles del futbol. A més, quan un equip està en possessió de la pilota, més enllà de poder concretar l'objectiu del joc (gol), Castelo (1999) ens diu que podrà:

- Controlar el ritme específic del joc, accelerant o disminuint el ritme de les accions tècnic – tàctiques en funció del resultat momentani.
- Sorprendre a l'equip adversari mitjançant canvi d'orientació per beneficiar-se de l'avantatge espacial.
- Obligar al contrari a passar períodes sense possessió de la pilota.
- Recuperar-se físicament amb un mínim de risc.

A més, aquest mateix autor explica que la possessió de la pilota no és un fi en sí mateixa, i es tornaria utòpica si no fos conscientment com el primer pas en el procés ofensiu; es condició indispensable per la concreció dels seus objectius: el manteniment de la pilota, la progressió i el remat. Una idea bastant semblant és la que exposen quan diuen que la possessió de la pilota només és el punt de partida de l'atac, per a poder assolir les fases o principis de iniciació, progressió i finalització.

Lillo i Dominguez (2006: 22) defineixen la fase d'iniciació com el conjunt de moviments que intenten fer progressar a la pilota fins a zones de creació, la fase de creació com la d'elaboració de jugades amb la intenció d'arribar a la fase de finalització i la fase de finalització com aquella d'assegurar les zones predominants de remat.

Una vegada hem vist les fases o principis de l'atac, podem dir que, depenent de la presència d'unes determinades fases o no, de la velocitat de la fase, del nombre de jugadors que intervenen, dels tipus de passada que es realitzen, i de molts altres condicionants espai – temporals, podem estar parlant d'un tipus d'organització ofensiva o d'estil de joc ofensiu o d'un altre.

López (2003) ens diu que els objectius que es persegueixen en l'aplicació d'un determinat estil de joc ofensiu depenen de les característiques tècniques, tàctiques i físiques dels jugadors de l'equip i de les deficiències observades en l'equip contrari. Per altra banda, Lago (2011), ens diu que si bé tots els equips busquen la consecució de l'èxit en el joc ofensiu, les formes de fer-ho són múltiples i afegeix que a part de les capacitats dels jugadors, també les tradicions culturals han pogut incidir en les preferències estètiques en els estils de joc ofensiu utilitzats.

2.3.1 Estils de joc ofensiu

Pel que fa als tipus d'estils de joc ofensiu en destaquem tres; el joc combinatiu, el contraatac i el joc directe. Castelo (1999), ens diu que els tres mètodes principals d'organització ofensiva persegueixen essencialment els objectius de crear condicions favorables per el remat i una continua inestabilitat en la organització defensiva del rival.

Si analitzem la bibliografia, trobem que hi ha moltes propostes a l'hora de definir cada un dels estils de joc ofensiu anomenats anteriorment, ara bé, analitzant diferents autors, podem fer una acotació de totes elles i proposant unes característiques determinades de cada un:

Lillo i Dominguez (2006: 22), defineixen l'estil de joc Combinatiu com un estil que es realitza quan l'equip rival està equilibrat defensivament i està basat en la elaboració de les jugades per intentar arribar a la porteria rival. D'aquesta elaboració ens parla López (2003), on destaca l'elevat nombre d'accions tecnico-tàctiques exigides, el major temps utilitzat per atacar, el gran nombre de jugadors participants en l'atac i la gran precisió que requereix aquest estil. Castelo (1999) diu que s'arriba a les zones de remat com a conseqüència del nivell d'organització de l'equip en el procés ofensiu i defensiu. A més, aquest mateix autor ens diu que la forma d'organització ofensiva es caracteritza per una evident organització en bloc homogeni i compacte de l'equip. Casáis (2006: 29) i Mombaerts (2000), coincideixen en que aquest atac ha de tenir un mínim de 4-5 passades per a considerar el gol com a estil de joc combinatiu.

El segon estil d'atac que defineixen Lillo i Dominguez (2006: 22), és el Contraatac, aquell en el que després de robar pilota, trobem al rival desequilibrat defensivament, i intentem sorprendre'l mitjançant una gran velocitat i simplicitat d'atac per a que no es pugui reorganitzar-se defensivament. A més, es necessiten jugadors de gran qualitat tècnica per poder executar-lo amb aquest dinamisme. Castelo (1999) ens afegix que aquest desequilibri defensiu provoca la creació de grans espais de joc entre la línia defensiva i la porteria. Casáis (2006: 29), López (2003) i Mombaerts (2000), ens afirmen que aquests atacs estan elaborats amb un màxim de 3-4 passades i que hi participen un nombre reduït de jugadors.

Finalment trobem el joc **Directe**, el qual, segons López (2003), Cuadrado, (2004: 22), Sans i Frattarola (2001), és aquell en el qual s'intenta fer arribar la pilota a la porteria contraria o a la zona de finalització amb els mínims tocs possibles, amb passades llargues i altes des del darrera. Això permet la progressió del joc ràpidament guanyant molts metres sense necessitat de realitzar un gran nombre d'accions tecnico-tàctiques. En aquest cas, intentant aprofitar la velocitat dels davanters si la defensa està avançada o aprofitant un rebuig si està replegada. Destacar que en els dos casos, la defensa està organitzada ja que com diu Castelo (2009), l'organització defensiva de l'equip contrari és la principal diferència entre el contraatac i joc directe, per tant, existeix una preparació mes laboriosa, acurada, de creació de la fase de remat. López (2003), ens diu que es requereixen jugadors de gran poder físic per controlar o rematar aquestes passades i, a més, Lillo i Dominguez (2006: 22), afegixen el fet d'assegurar-nos les zones de rebuig, per poder finalitzar amb segona jugada.

2.4 Estudis previs

Així com diu Lago (2011), hi ha infinits condicionants d'anàlisi per avaluar els condicionants estratègics per a la consecució de l'èxit en la fase d'atac. Així i tot, el mateix autor aconsegueix fer una agrupació de criteris:

- Problema espacial: es refereix a tots els indicadors de rendiment corresponents amb l'espai. Exemple: zona de construcció, zona de xut, arribades a zones de finalització, etc.

- Problema temporal: es refereix a tots els indicadors de rendiment corresponents al maneig del temps. Exemple: duració de la fase defensiva, moment del partit que ocorre l'acció, etc.
- Problema modal: indicadors de rendiment de com es produeixen les accions. Exemple: estil d'atac, nombre de passades, nombre d'atacants, etc.

Seguint aquesta tipologia d'estudis presentada per Lago (2011), on s'analitza com s'arriba a la consecució del gol, trobem que Reep, Pollard i Benjamin (1971), trobaren que a mesura que augmenta el nombre de passades, disminueix la probabilitat de marcar gol. De fet, el 80% dels gols que analitzaren tenien una seqüència de tres o menys passades i ampliant el límit a quatre passades, la proporció era d'un 90%.

Dades molt semblants trobem en l'estudi de Ramos, Sánchez, Pizarro i Gallego (2004: 22), on analitzen els gols marcats en les competicions internacionals de EEUU' 94, FRANÇA' 98, BELGICA 00, i on conclouen que el 85,8% dels gols aconseguits son en jugada i el 14,9% en pilota aturada. Dins els de jugada, ressalten els que intervenen 2 o 3 jugadors, formant el 90% del total i deixant només un 10% als gols aconseguits per la intervenció de 1, 4 o més jugadors.

Hughes (1992) citat a Castelo (1999), ens diu que en el seu estudi, després d'analitzar 109 partits d'alt nivell, el 87% dels gols varen tenir 5 o menys passades. El mateix autor conclou, que existeix una fórmula guanyadora en el futbol basada en l'atac ràpid (contraatac i joc directe), amb l'objectiu de, sempre que sigui possible, jugar amb direcció a la porteria contrària intentant arribar a rematar ràpidament i abans de fer 5 passades.

Castelo (1999), afirma que del total dels gols aconseguits (incloent els de pilota aturada), el 42% del total són aconseguits mitjançant l'estil directe, seguit per un 21% en contraatac i joc combinatiu. La resta són de pilota aturada. A més Dofour (1993), aprecia que el 62% dels equips guanyadors juguen més possessions amb un estil de joc directe respecte als perdedors.

Casáis (2006: 29), ens exposa en el seu estudi que de 466 gols marcats en la 1a i 2a divisió espanyola el 65,6% foren mitjançant un dels tres estils d'atac

ofensiu (amb un clar predomini dels estils ràpids, es a dir, del joc directe i del contraatac) i el 33,4% foren a pilota aturada.

Altres autors es mostren partidaris d'una interpretació més qualitativa, on donen més importància a la realització d'una selecció crítica dels indicadors de cara a evitar el risc de mostrar parcialitat cap a una determinada ideologia de joc. Per a això, Hughes i Franks (2005), afirmen que el nombre d'accions amb èxit obtingudes amb cada tipus d'atac s'ha de dividir entre el nombre de vegades que s'ha realitzat aquest tipus d'atac. Els seus resultats afirmen que es produeixen de forma estadísticament significativa ($p < 0.01$), més llançaments per possessió en seqüències de passades més llargues que en seqüències més curtes. I que la ràtio de gols és millor per el joc directe i contraatac en detriment al combinatiu. Resultats molt relacionats als de Gréhaigne (2001), on afirma que l'eficàcia de les accions ofensives mitjançant atacs ràpids és superior (19%) a la relativa als atacs lents o combinatius (9,1%).

Seguint aquesta mateix línia trobem a Lago (2011), el qual, ens diu que en un estudi recent realitzat en la lliga Noruega, Tenga, Holme, Ronglan i Bahr (2010a, 2010b), realitzen l'anàlisi més complet que s'ha portat a terme fins al moment sobre l'obtenció d'èxit en la fase ofensiva. Els autors analitzaven tant el criteri d'aconseguir gol, com el criteri d'aconseguir llançar a porteria, tot tenint en compte les variables dependents, defensa equilibrada o defensa desequilibrada, i variables independents com tipus de progressió, numero de passades, etc. Els seus resultats mostren:

- L'estil ràpid (contraatac o joc directe) és el més efectiu per a fer gol davant defenses desequilibrades.
- Davant defenses desequilibrades les unitats amb més nombre de passades són més efectives de cara a gol que les de poques passades.
- Per aconseguir llançament a porteria, els atacs ràpids són més efectius davant defenses desequilibrades, però no en defenses equilibrades.
- Davant defenses desequilibrades les unitats amb més nombre de passades són més efectives de cara a aconseguir llançament a porteria que les de poques passades.

Lago, Martin i Seirul-lo (2007), troben, que la possessió de la pilota és un aspecte clau per explicar el rendiment del F.C Barcelona, entenent aquest rendiment com a llançaments a favor a porteria. També en un estudi comparatiu entre les unitats d'atac del F.C Barcelona i altres equips en la temporada 1999-2000, Sobejano, Carcedo i Castellanos (2001) obtenen que amb un interval de 0-4 passades, el F.C Barcelona obté el 63% dels seus atacs, de 5-9 passades un 31% i un 5,3% dels atacs amb 10-15 passades. En canvi, la resta d'equips, obtenen un 69,5%, un 29,1% i un 1,2% respectivament. A més, Lago (2011) afirma en el seu estudi que les unitats de possessió més llargues són més eficients que les de mitja i curta durada respectivament.

Finalment, Lago (2011), al veure aquestes aportacions més qualitatives, conclou que a la llum de les evidències empíriques aportades per la literatura, no es pot afirmar categòricament que optar per un estil de joc més directe, garanteixi un major nivell d'èxit que practicar un joc de tipus combinatiu. Però tampoc es pot afirmar el contrari. Serà la situació de joc la que estipuli la conducta més apropiada.

3 Aplicació pràctica

3.1 Metodologia

Està clar que, per poder realitzar correctament aquest estudi, és imprescindible iniciar-se en el món de la investigació científica. Seguint les idees de Quivy i Van Campenhoudt (1992), tots aquells que, dins el seu camp d'estudi, vulguin obtenir un bon resultat en treballs per finalitzar els seus estudis o tesis o que vulguin comprendre més profundament i interpretar de manera més precisa els fenòmens de la vida col·lectiva als quals ens enfrontem, i que, per una cosa o altra necessiten explicació, han de ser capaços de concebre y de posar en pràctica un pla que permeti conèixer la realitat, o dit d'una altra forma, un mètode de treball. Per tant, no ens podem posar a executar la investigació de qualsevol manera, sinó que hem de seguir un mètode de treball que ens permetrà guiar-nos durant tot el procediment científic. Entenent com a procediment el mode d'aproximar-se a una meta. I en el nostre cas, la meta, és la realització del TFG.

Com a primer pas dins aquest complex procés metodològic, i seguint a Quivy i Van Campenhoudt (1992) ens plantejem la següent pregunta inicial:

Quines son les diferències en l'estil de joc ofensiu, en els gols aconseguits, per un equip consolidat a la 1a divisió (F.C Barcelona) i un equip d'ascens recent de 2a divisió (Elx C.F)?

Com podem veure amb aquesta pregunta inicial ens plantejem una sèrie d'objectius que a primera vista poden ser bastant interessants. El fet de veure si hi ha diferències o similituds entre l'estil de joc ofensiu de la consecució dels gols d'un equip i l'altre serà interessant per poder comparar o relacionar dos equips amb els seus estils. A més, després de veure la revolució que han portat els analitzadors o scouts, sobre els canvis d'estil de joc del F.C Barcelona 2013-2014, crec que un dels objectius principals d'aquesta recerca es veure quin és l'estil de joc ofensiu més eficaç en la consecució dels gols per aquest equip durant aquesta temporada amb nou entrenador. Finalment també dir, que serà interessant veure com planteja un equip d'ascens recent els seus principis de joc ofensiu, ja que podrem veure quin es l'estil/s de joc que més s'utilitza a l'hora de transformar els gols.

Després d'establir la pregunta inicial ens hem de plantejar les hipòtesis, ja que com diuen Jerry Thomas i Jack Nelson (2007), aquestes, es basen en el raonament lògic i quan són predictives dels resultats d'estudi, s'anomenen hipòtesis de treball. Per tant, les nostres hipòtesis de treball són:

- 1- *Un equip consolidat en la 1a Divisió Espanyola, en aquest cas el F.C Barcelona, obtindrà un major percentatge de gols aconseguits amb un estil de joc combinatiu, a diferència d'un equip d'ascens recent de 2a Divisió Espanyola, en aquest cas l'Elx C.F, el qual obtindrà un major percentatge de gols a favor mitjançant l'estic de joc directe i de contraatac.*
- 2- *De tots els gols d'atac organitzat (no entren els de pilota aturada) del F.C Barcelona, més del 50% seran amb joc combinatiu i la resta seran amb la suma dels altres dos estils d'atac (joc directe i contraatac).*
- 3- *De la mateixa banda, direm que la suma dels gols aconseguits en joc directe i contraatac per part de l'Elx C.F, serà superior al total de gols aconseguït mitjançant joc combinatiu.*

Seguidament a les hipòtesis es realitza la construcció del model d'anàlisi, ja que amb el seu disseny ens permetrà provar les hipòtesis. Aquesta descripció segons Quivy i Van Campenhoudt (1992) ha de ser sistemàtica, lògica, empírica, reductiva i replicable, i permetrà preveure el pla de recerca que ens farà falta, les operacions que haurem de realitzar i les conseqüències que lògicament esperem al final de l'observació.

Seguint amb les idees de l'anterior autor, podem dir que la nostra investigació segueix una metodologia quantitativa, ja que la resposta de la investigació són els resultats, i aquets ens permetran la discussió. A més, podem especificar el tipus d'estudi com a quantitatiu, i en aquest cas, ens trobem amb un estudi descriptiu, longitudinal i observacional. Descriptiu perquè l'investigador, en aquest cas nosaltres, no manipula res en la mostra, sinó que observa, relaciona, compara, analitza i interpreta l'evolució dels subjectes en una situació de la vida quotidiana. Longitudinal perquè es recull la informació de les variables d'estudi en un mateix grup de subjectes durant un període llarg de temps. I correlacional perquè s'observa el comportament de subjectes en un

entorn natural i es codifiquen les observacions per analitzar la freqüència i la durada.

Dins la construcció del model d'anàlisi cal concretar els següents aspectes:

- 1- Indicators: Heinemann (2003) diu que els indicadors estableixen una relació entre la construcció conceptual o teòrica i la realitat, ja que són les manifestacions, objectivament observables i mesurables (susceptibles de registre i quantificació), de les dimensions de l'objecte d'estudi.

L'objecte d'estudi en el nostre cas és esbrinar el tipus d'estil de joc en fase ofensiva en els gols aconseguits per els dos equips analitzats, per tant, de cada un dels estils de joc ofensiu analitzats s'han establert una sèrie de variables. A l'hora d'analitzar els gols, perquè cada un d'ells es consideri dins un estil determinat, ha de respectar les dues característiques (variables) citades al full d'observació. Cal dir, que aquestes variables s'han extret de les idees exposades per diferents autors en les seves publicacions (apartat de marc teòric), i on hem extret una idea comuna entre tots ells per poder realitzar el nostre propi full d'observació (veure annex 6.1).

- 2- Mostra: Heinemann (2003), ens remarca la importància de l'elecció de la mostra, ja que aquesta serveix per determinar els subjectes/objectes sobre els quals s'ha de realitzar una recopilació de dades i medició del fenomen que s'estudia. A més, Jerry Thomas i Jack Nelson (2007), ens remarquen la necessitat de descriure com i perquè s'ha seleccionat una determinada mostra.

En el nostre cas analitzem els gols en competició oficial (25 primeres jornades de la 1a divisió espanyola), a més aquests gols són actuals (temporada 2013-2014). Cal dir que els gols a pilota aturada no entren dins la nostra categorització, ja que només ens centrem en els gols produïts en la fase ofensiva del joc. Per tant, segons Anguera (2011), estem parlant d'un estudi unidimensional, ja que només ens interessen conductes amb un sol nivell de resposta.

També podem dir que seran gols, els quals, presentin una gravació correcta que permeti la correcta visualització i anàlisi de les dades. Un indicador de fiabilitat d'un estudi segons Goez i LeCompte (1988), és la recollida abundant de material de referència. En el nostre cas, es calcula que haurà una mitjana de 30 gols per equip, per tant, serà una mostra fiable de la conducta observada.

Pel que fa als equips analitzats, seran el F.C Barcelona, com a equip consolidat a la 1a divisió, i l'Elx C.F, com a equip d'ascens recent a la 1a divisió. Cal dir que, no s'analitzarà quin és el jugador que aconsegueix el gol, ja que només ens interessa l'apartat col·lectiu, en aquest cas, l'estil de joc ofensiu utilitzat en cada gol. Per tant, estem parlant d'un estudi observacional Ideogràfic, ja que com diu Anguera (2011), aquest tipus d'estudi tan sols actua una unitat (estudiar el joc d'un equip, entenent com una unitat l'eficàcia ofensiva o defensiva de l'equip).

- 3- Instruments: "Són els procediments de medicació o de recopilació mitjançant els quals es possible recopilar dades o medicions exactes, es a dir, vàlids, fiables i objectius i, per tant, d'utilitat científica" (Heinemann, 2003: 89). Jerry Thomas i Jack Nelson (2007), ens diuen que a més d'aquestes característiques, ens hem d'assegurar de tenir accés als instruments necessaris i de saber-los utilitzar de manera correcta.

Els instruments necessaris per el nostre treball són un ordinador amb un programa d'edició de vídeo com pugui ser el Longomatch, Kinovea, MovieMaker, etc. A més necessitem els vídeos de tots els partits de la 1a volta dels dos equips esmentats (descarrega directe des de la pàgina www.rojadirecta.es). També s'utilitzarà una fitxa d'observació (veure Annex 6.1), la qual s'omplirà quan es vegi el vídeo.

- 4- Procediment: és la manera de com obtindrem les dades i com ja hem remarcat anteriorment, durant tota la 1a volta de la Lliga Espanyola de Futbol, anirem guardant totes les gravacions dels partits disputats dels dos equips. Estem parlant d'un estudi dinàmic o de seguiment, ja que com diu Anguera (2011), utilitzarem l'estudi de seguiment quan ens interessa conèixer si existeix estabilitat o modificació dels patrons

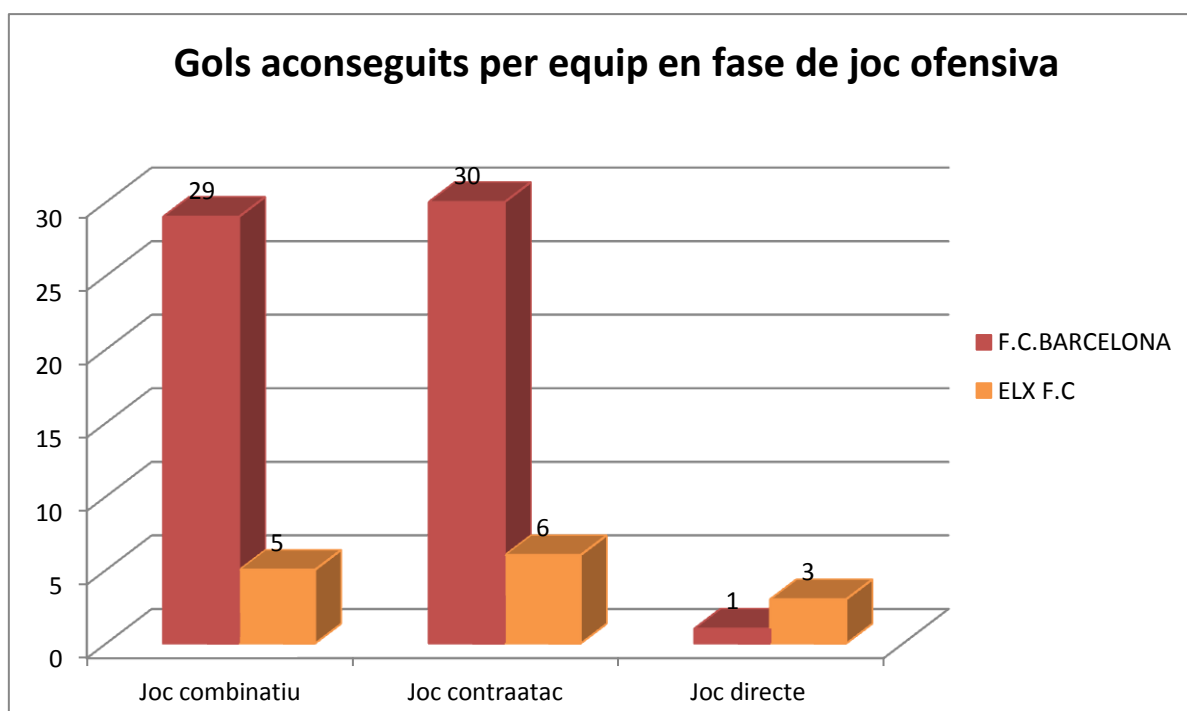
comportamentals (Ex. Scoutings analitzant el joc). Posteriorment es visualitzaran i analitzaran detalladament els gols a favor de cada equip (fitxa d'anàlisi), classificant-los a cada un d'ells dins una de les tres categories exposades (Joc combinatiu, joc directe o contraatac), descartant tots els de pilota aturada. Aquesta visualització i classificació es farà amb l'ordinador i amb el programa d'edició de vídeos (realitzant els talls corresponents de cada gol). Cal dir, que l'observació la farà en aquest cas l'autor del TFG (Enric Borràs Rosselló) i cada gol mínim es visualitzarà 3 cops, per no tenir cap dubte de la seva categorització (en el cas que no fos així, es descartaria el gol, per no inferir en els resultats). Finalment, una vegada es tinguin tots els gols dels dos equips classificats, es començarà a fer l'anàlisi estadística, les discussions i conclusions.

- 5- Anàlisi estadística: de cara a la consecució dels objectius del treball, s'articulen els procediments d'anàlisi estadística necessaris per a un estudi descriptiu. Per això, es generen els resums de casos de totes les observacions mitjançant estadístiques de categorització de la mostra mitjançant l'elaboració de taules de freqüències per a les diferents categories.

3.2 Resultats

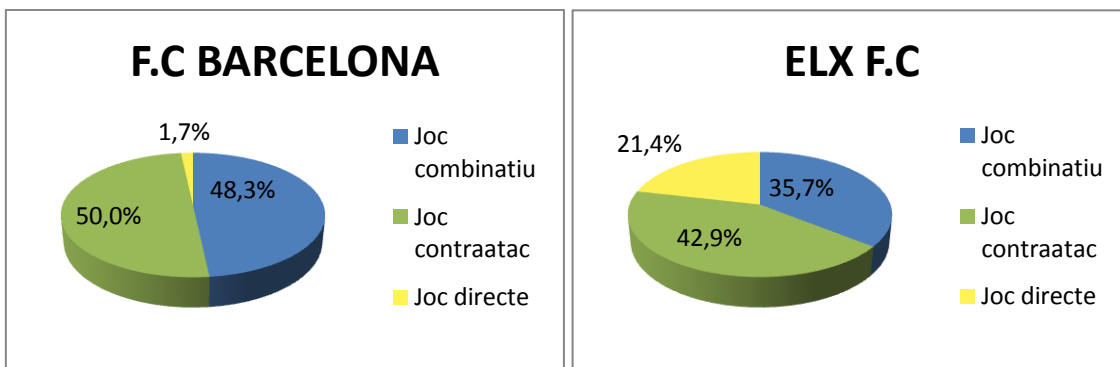
En el total de 50 partits registrats (25 primeres jornades de cada equip de la 1a volta de la lliga Espanyola de futbol), es marcaren un total de 74 gols en acció de joc ofensiva mitjançant un dels tres estils d'atac (combinatiu, directe i contraatac), descartant tots aquells que s'aconseguien a pilota aturada.

Com podem veure en el *Gràfic 1*, hi ha una gran diferència de gols aconseguits en fase de joc, entre un equip i l'altre, mentre que el F.C Barcelona obté una xifra de 60 gols en les primeres 25 jornades, l'Elx C.F, n'obté només 14.

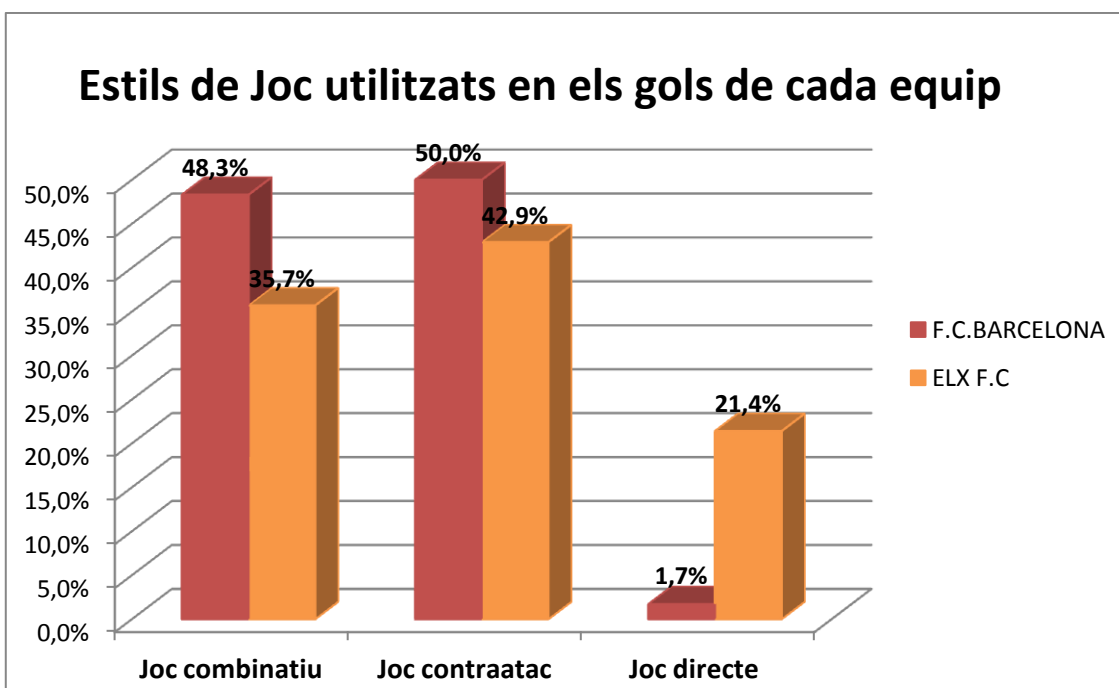
Gràfic 1: Gols aconseguits per equip en fase de joc ofensiva, d'elaboració pròpia.

Del conjunt de gols aconseguits per el F.C Barcelona, un 48,3% foren en estil de joc combinatiu, un 50% en joc de contraatac i un 1,7% en joc directe. Pel que fa a l'Elx C.F, presenta un 35,7% dels gols aconseguits mitjançant l'estil de joc combinatiu, un 42,9% utilitzant l'estil de joc al contraatac i un 21,4% jugant al joc directe. Amb aquestes dades trobem un clar predomini, per part dels dos equips, dels estils de joc combinatiu i de contraatac en detriment del joc directe, ja que en el cas del F.C Barcelona, aquesta xifra supera el 98% dels gols totals, i en el cas de l'Elx C.F, està envoltant al 78% del total (*Gràfic 2*).

Gràfic 2: % de gols aconseguits per a cada estil de joc utilitzat, d'elaboració pròpia.

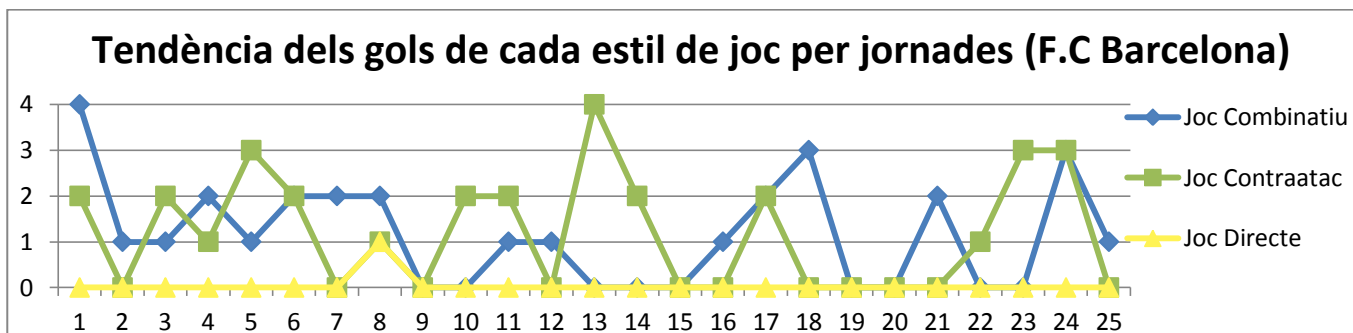
Si ens fixem en l'estil de joc que obté uns percentatges més semblants entre els dos equips, veiem que és el joc al contraatac, només amb un 7% de diferència entre un equip i l'altre. Per contra, podem veure, que la major diferència entre els dos equips es troba en els gols aconseguits mitjançant el joc directe, sent aquesta aproximadament en un 20% del total dels gols en fase de joc ofensiva (Gràfic 3).

Gràfic 3: Estils de Joc utilitzats en els gols de cada equip, d'elaboració pròpia.

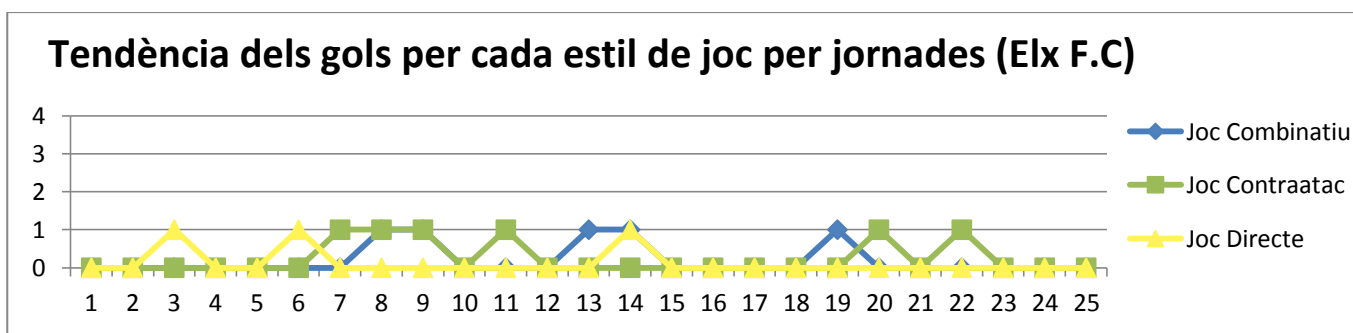
Si analitzem jornada a jornada la tendència dels gols aconseguits en cada estil, podem veure que en el cas del F.C Barcelona sí trobem un patró bastant clar pel que fa als gols amb l'estil de joc combinatiu ja que aquest de les 25 jornades utilitzades, només en 8 d'elles no aconseguix cap gol mitjançant el

joc combinatiu. L'altre estil que també presenta un patró que es repeteix regularment és el joc al contraatac, encara que aquest es trobi per davall del joc combinatiu, aconsegueix obtenir gols en totes les 25 jornades a excepció de 11. Finalment el joc directe, és l'organització que menys s'ha repetit durant les 25 primeres jornades, no presentant cap tipus de regularitat (*Gràfic 4*).

Gràfic 4: Tendència dels gols per estil de joc i jornada (F.C Barcelona), d'elaboració pròpia.

En quan als resultats de l'Elx C.F sobre la tendència per jornades i per estil de joc dels seus gols aconseguits, observem com cap dels tres estils de joc tenen un patró regular d'aparició durant les 25 primeres jornades de la lliga. Com veiem en el *Gràfic 5*, fins a la jornada 6 no s'aconsegueix un gol mitjançant l'estil de joc al contraatac, el qual, és el més utilitzat per a aquest equip, i a més, des de la jornada 11 fins a la 20, tampoc apareix cap gol amb aquesta organització ofensiva. Amb això volem recalcar, que a l'equip no se li veu un patró comportamental regular a l'hora de marcar els gols.

Gràfic 5: Tendència dels gols per estil de joc i jornada (Elx C.F), d'elaboració pròpia.

Respecte a la relació temporal en la que s'han aconseguit els gols, podem veure en el *Gràfic 6* com el F.C Barcelona aconsegueix unes xifres lleugerament superiors a l'hora de marcar els gols en la primera part. De totes formes, aquests resultats es donen de mitjana general, ja que si ens centrem

només en l'estil combinatiu veiem que s'ha aconseguit un gol més a la segona part que en la primera. Pel que fa als altres estils sí que es manté la relació de més gols marcats en la primera part que en la segona.

F.C BARCELONA			
	1A PART	2A PART	TOTAL
COMBINATIU	48,3% (14)	51,7% (15)	100% (29)
CONTRAATAC	56,7% (17)	43,3% (13)	100% (30)
DIRECTE	100% (1)	0% (0)	100% (1)

Gràfic 6: Relació temporal dels gols del F.C Barcelona, d'elaboració pròpia.

En quan a l'altre equip analitzat, l'Elx C.F, observem que els seus resultats mostren una clara relació temporal en els gols, ja que veiem que la majoria dels gols (11) són aconseguits en la segona part. També es pot destacar que aquesta relació s'obté en cada un dels tres estils. (Gràfic 7).

ELX C.F			
	1A PART	2A PART	TOTAL
COMBINATIU	20% (1)	80% (4)	100% (5)
CONTRAATAC	33,3% (2)	66,6%(4)	100% (6)
DIRECTE	0% (0)	100% (3)	100% (3)

Gràfic 7: Relació temporal dels gols de l'Elx C.F, d'elaboració pròpia.

3.3 Discussió

El present estudi es va dissenyar per examinar les principals diferències en l'estil de joc ofensiu dels gols aconseguits per un equip consolidat a la 1a divisió (F.C Barcelona) i un equip d'ascens recent de 2a divisió (Elx C.F).

Per començar, i seguint les idees exposades per Lago (2011) el nostre estudi el situem en la classificació de problema modal i temporal, ja que obtindrem tindrem uns indicadors de rendiment de com es fa l'acció d'atac, ja que analitzarem l'estil de joc utilitzat en la fase ofensiva dels gols, i de la seva relació temporal (part en que s'ha aconseguit cada un).

Pel que fa al nombre de gols aconseguits, en el present estudi es corrobora la tendència tàctica o estratègica en la que es veu que els equips d'ascens recent tenen un estil de joc més conservador en comparació amb els equips ben consolidats de la 1a divisió espanyola. Aquest fet es reflectit només al veure que en 25 jornades, el F.C Barcelona aconsegueix 46 gols més que l'Elx C.F, en situacions de joc d'atac. Seguint amb el nombre de gols, i incloent a cada equip els gols no analitzats (pilota aturada), el F.C Barcelona obté una mitjana de 2.8 gols per partit, en canvi, l'Elx C.F obté una mitjana de 0.9 gols per partit. Si relacionem aquests resultats amb els estudis de Casáis (2006: 31), on presenten que la mitjana de gols per partit esta en 2.6 gols, veiem que el F.C Barcelona obté uns resultats superiors a la mitja, en canvi, l'Elx C.F, aconsegueix uns valors molt més inferiors a la mitjana.

A l'hora d'analitzar els resultats sobre el predomini d'un estil de joc ofensiu per sobre d'un altre, trobem que tant el F.C Barcelona (51.7%) com l'Elx C.F (64.3%) obtenen la majoria dels seus gols en estils de joc ràpids (contraatac i directe) en detriment del joc combinatiu. Per tant, podem dir que hi ha una relació clara amb els resultats dels estudis de Dofour (1993), Reep, Pollard i Benjamin (1971) i Hughes (1992) citat a Castelo (1999), on ens mostraven que si analitzàvem només el nombre de passades anteriors als gols, s'obtenien majors èxits quan el nombre era inferior o igual a 4 passades. A més, quan Casáis (2006: 29) i Ramos, Sánchez, Pizarro i Gallego (2004: 22), conclouien que en la majoria dels gols aconseguits intervenien un nombre reduït de jugadors, deduïm que el nombre de passades és també reduït, fet que

relaciona els nostres resultats amb els seus. Per tant, ens trobem en la necessitat de donar una gran importància en les accions de joc que corresponen a les fases de transició de cara a l'atac (defensa-atac).

Pel que fa a les diferències en les tendències per estil i jornada dels dos equips, en deduïm que l'equip consolidat, en aquest cas, el F.C Barcelona és l'equip que presenta un model de joc més definit, el qual, es veu reflectit en els nostres resultats quan apareix que els gols aconseguits en joc combinatiu són els que presenten un patró més regular en el transcurs de les jornades. En canvi, l'Elx C.F, no presenta cap patró regular. Potser una possible línia futura d'investigació interessant seria analitzar si aquest fet es dona per casualitat, o si s'analitzen diferents equips, tan consolidats com d'ascens recent de categoria, si tots segueixen aquesta mateixa línia, que els primers obtenen els gols amb una tipologia ben marcada i repetitiva en el temps i que els segons no tenen cap patró concret d'estil de joc en els gols aconseguits.

Si mirem la relació temporal que hi ha en la culminació dels gols dels dos equips en podem extreure una idea bastant lògica i comprensible. L'equip consolidat en la categoria, F.C Barcelona, intenta portar la seva iniciativa des del primer minut del partit obtenint un nombre de gols superior en la primera part que en la segona, de fet Cano (2009) ens diu que el aquest equip es diferencia de molts dels altres pel fet de que en completament totes les situacions del joc vol portar la iniciativa. En canvi, l'equip d'ascens recent, l'Elx C.F, obté la gran majoria dels seus gols en la segona part, fet del qual deduïm que és un equip que comença el partit a "veure que passa", per després a mesura que va passant el temps arriscar-se més i intentar anar a marcar segons el resultat i les condicions que han anat apareixent en el partit.

Una vegada hem analitzat els diferents resultats obtinguts, veiem la necessitat d'indagar més en aquests per intentar comprendre perquè el F.C Barcelona, com hem dit abans, obté un major nombre de gols mitjançant els estils ràpids, sent aquest, l'equip més conegut com a precursor del joc combinatiu i sabent que la possessió de la pilota es un aspecte clau per explicar el rendiment d'aquest equip (Lago, Martin i Seirul·lo, 2007) i (Sobejano, Carcedo i Castellanos, 2001).

Primer hem de dir que si be trobem que a l'Elx C.F, la diferència entre els gols mitjançant un estil de joc ràpid (contraatac o directe) en comparació al joc combinatiu sí que es notable, hem de dir que el F.C Barcelona aquesta diferència és mínima (1.7% superior dels primers). Per tant, no es pot parlar d'un equip que juga al contraatac, sinó que utilitza tant el joc combinatiu com el contraatac per a la realització dels seus gols.

També, trobem que el F.C Barcelona en el seu anàlisi de les tendències de cada estil de joc durant les 25 jornades, l'estil de joc que presenta un patró més regular és el joc combinatiu. A més, si observem la relació temporal dins el partit, també trobem que els gols aconseguits amb aquest estil es donen d'igual mesura tant en la primera part com en la segona, fets dels quals en podem deduir que si és l'estil que més regularment apareix és perquè en principi és el que més s'utilitza i el que més s'entrena.

Si a aquest poc percentatge diferencial entre els estils de joc utilitzats a l'hora de fer gols, li afegim aquest patró més regular d'estil de joc combinatiu dels gols durant les primeres 25 jornades, i li sumem les paraules del seu entrenador Tata Martino (2014) quan diu que el seu equip ha millorat molt en llegir quan s'han de treballar les jugades o quan s'ha d'atacar directe per fer el contraatac, podem extreure algunes conclusions del perquè el F.C Barcelona obté tants gols amb l'estil de joc al contraatac. A més d'aquestes tres punts exposats hi podríem incloure dues idees més; la primera idea es relacionen amb les valoracions dels estudis de Tenga, Holme, Ronglan i Bahr (2010a, 2010b), on entenen que el consens existent en els estudis anteriors (tants estudis que mostren la clara superioritat de l'estil de contraatac com el més eficient) podria provenir d'un error metodològic que provoqués una mala interpretació dels resultats a normalitzar (establiment de la ràtio d'accions amb o sense èxit d'un determinat tipus d'estil entre el total d'accions d'aquell estil). I la segona idea seria que potser el F.C Barcelona sigui un dels equips que més vegades es posi amb el resultat a favor i que per això els equips contraris hagin d'arriscar més i apareguin més situacions on poder explotar les jugades al contraatac.

Vistes totes aquestes aportacions seguiríem les paraules de Lago (2011), el qual, conclou que a la llum de les evidències empíriques aportades per la

literatura, no es pot afirmar categòricament que optar per un estil de joc més directe, garanteixi un major nivell d'èxit que practicar un joc de tipus combinatiu. Però tampoc es pot afirmar el contrari. Serà la situació de joc la que estipuli la conducta més apropiada.

4 Conclusions

Primer de tot, volem analitzar si les hipòtesis de treball que es van plantejar abans de començar l'estudi es compleixen o no:

1- *Un equip consolidat en la 1a Divisió Espanyola, en aquest cas el F.C Barcelona, obtindrà un major percentatge de gols aconseguits amb un estil de joc combinatiu, a diferència d'un equip d'ascens recent de 2a Divisió Espanyola, en aquest cas l'Elx C.F, el qual obtindrà un major percentatge de gols a favor mitjançant l'estic de joc directe i de contraatac.*

Com podem veure la primera hipòtesi marcada sí es compleix, ja que mentre que el F.C Barcelona obté un 48.3% dels seus gols mitjançant l'estil de joc combinatiu, l'Elx C.F n'obté un 35.7%.

2- *De tots els gols d'atac organitzat (no entren els de pilota aturada) del F.C Barcelona, més del 50% seran amb joc combinatiu i la resta seran amb la suma dels altres dos estils d'atac (joc directe i contraatac).*

Aquesta hipòtesi no es compleix, ja que la suma dels gols en atac directe i contraatac representa el 51.7% del total, per tant, més de la meitat dels gols.

3- *De la mateixa banda, direm que la suma dels gols aconseguits en joc directe i contraatac per part de l'Elx C.F, serà superior al total de gols aconseguit mitjançant joc combinatiu.*

Aquesta hipòtesi sí es compleix, ja que la suma dels gols en atac directe i contraatac representa el 64.3% del total, per tant, més de la meitat dels gols.

Seguidament crec necessari a mode de resum exposar les principals conclusions que s'extreuen de l'estudi:

- L'equip consolidat dins la categoria (1a divisió de la lliga espanyola), F.C Barcelona, obté un major nombre de gols (superior a la mitjana) que l'equip d'ascens recent, Elx C.F, (inferior a la mitjana).

- El F.C Barcelona, obté un major nombre de gols que l'Elx C.F, tant amb l'estil de joc combinatiu com mitjançant el contraatac, en canvi, l'Elx C.F obté més gols mitjançant l'estil de joc directe.
- Els estils de joc ràpids (contraatac i directe) són els més utilitzats a l'hora d'aconseguir fer gol per part dels dos equips. En el cas del F.C Barcelona, aquesta diferència es d'1.7% en detriment al combinatiu i en el cas de l'Elx C.F, els gols ràpids formen el 64% del total analitzat.
- El F.C Barcelona, presenta una clara tendència regular en els gols aconseguits mitjançant l'estil de joc combinatiu, en canvi, l'Elx C.F, no presenta cap tendència regular en cap dels estils de joc ofensiu.
- El F.C Barcelona presenta la seva totalitat dels gols repartida entre les dues parts del partit, en canvi, l'Elx C.F, obté la gran majoria dels seus gols (75%) en la segona part del partit.

A més exposarem les principals limitacions o correccions que creiem oportunes aplicar en el nostre estudi o a altres estudis semblants al nostre:

- La mostra en el nostre cas, ha estat bastant petita, ja que si hagués existit la possibilitat, hagués estat interessant recollir els gols de tota la temporada i no només de les primeres 25 jornades.
- La utilització d'una sola variable (gol) no permet concloure de manera certa l'estil de joc de cada equip, ja que s'haurien de tenir en compte també moltes altres com els xuts a porteria o arribades a l'àrea per poder especificar més sobre els resultats.
- La majoria d'aquets estudis es basen en dades unidimensionals, que no permeten desemascarar la complexitat del joc del futbol, i per contra, s'han portat a terme molts pocs estudis amb dades multidimensionals on contemplin diferents condicionants (de l'entorn, del rival, del resultat, del temps, etc) a l'hora d'explicar el rendiment.

Analitzant aquestes idees exposades en podem extreure unes possibles línies d'investigació futures. Seria interessant seguir l'anàlisi de tots els gols fins a final de temporada, així la investigació seria molt més fiable degut a que la mostra seria molt més gran. A més, els propers estudis de semblant tipologia,

haurien d'incloure, juntament a l'anàlisi de l'estil de joc, altres variables que condicionen el rendiment, ja que si estem parlant d'un esport d'alta complexitat on el rendiment depèn de múltiples factors (minut del gols, resultat, mesures del terreny de joc, lloc de la classificació, etc), és il·lògic intentar extreure resultats concloents amb un anàlisi aïllant la totalitat dels condicionants. Segurament estudis d'anàlisi d'equips rivals on el nombre de variables analitzades sigui més ampli, ens podrà donar amb major exactitud els condicionants de rendiment més importants d'aquell equip.

Per acabar vull fer unes conclusions o valoracions personals del que ha estat la realització d'aquest treball. A l'hora de parlar de com va començar tot el procés, segurament hauria de ser sincer i el fet d'iniciar-me dins el món de la investigació científica va ser un pas bastant complicat. Quan has de seguir unes pautes tan marcades, i unes condicions tan específiques perquè els resultats de tot l'estudi siguin vàlids, fiables, replicables, etc; i no has tocat mai el món científic la veritat que no és gens senzill. De totes formes, crec que amb el gran esforç que s'ha portat a terme i amb la realització de l'assignatura Seminari del TFG (1r Semestre 4t C.A.F.E), s'ha aconseguit assolir aquest component metodològic del treball.

També penso que uns coneixements més amplis en el món de l'estadística haguessin estat de gran ajuda a l'hora de fer l'anàlisi estadística dels resultats obtinguts. Segurament, amb un millor nivell, les dades extretes podrien haver estat de més qualitat i fins i tot de més quantitat. Amb això vull dir que si durant el transcurs del grau, poguéssim cursar alguna assignatura on ens formessin amb aquestes competències, potser els estudis de Final de Grau realitzats al 4t curs, serien més qualitius.

Voldria afegir dins aquest apartat el que m'ha aportat personalment la realització del treball. A part de formar-me amb el tema treballat a l'estudi, degut a la gran recerca bibliogràfica consultada i treballada, i a part de la iniciació en el món científic com ja he dit abans, puc dir que he millorat molt els meus coneixements sobre l'anàlisi del joc en el futbol, sobretot en l'apartat d'anàlisi de vídeo. Diria, que el fet d'analitzar i fer talls de tots els gols per a que posteriorment els pogués analitzar de forma detallada i classificar-los dins

d'una categoria o l'altre, m'ha ofert una gran experiència amb aquesta tasca anomenada dins el món modern com Scouting.

Molt relacionat amb el punt anterior, volia comentar que s'ha obert una finestra, anomenada professionalment com Scouting que m'ha tret l'atenció, que potser en un futur decideixi indagar en aquest món i intentar formar-me més per a poder tenir una sortida professional més dins la meva professió.

Per acabar diria que crec que com a futur entrenador em queda molt per aprendre i molt per experimentar ja que el procés és continu e infinit, però puc dir que amb aquest període de realització del TFG, varies de les estructures que conformen el meu sistema, s'han optimitzat.

5 Bibliografia

- Anguera, M; Blanco, A; Hernández, A y Losada, J. (2011). Diseños observacionales: Ajuste y aplicación en psicología del deporte. *Cuadernos de Psicología del Deporte*, num.2 (vol.11), 63-76.
- Cano, O. (2009). *El modelo de juego F.C Barcelona. Una red de significado desde el paradigma de la complejidad*. Barcelona: MC Sports.
- Casáis, L. (2006). Procesos ofensivos que llevan al gol: orientaciones para el entrenamiento táctico. *Training futbol*, num.129, 26-33.
- Castelo, J. (2009). *Fútbol. Guía Práctica de Ejercicios de Entrenamiento*. Badalona: Editorial Paidotribo.
- Castelo, J. (1999). *Fútbol: estructura y dinámica del juego*. Barcelona: INDE Publicaciones.
- Cuadrado, P. (2004). Principios fundamentales del juego. *Training Futbol*, num.105, 16-29.
- Cuadrado, P. (2006). El modelo de competición en fútbol. *Training Futbol*, num.119, 20-29.
- Delgado, J y Mendez, A. (2012). Tactical periodization: Mourinho's best-kept secret? *Soccer Journal*, May-Jun, vol.57, 29-34.
- Dofour, W. (1993). Computer-assisted scouting in soccer. *Science and Football II*, 160-166.
- FCF (2003). 2n Nivell entrenador Futbol. *Federació Catalana de Futbol*, Institut Jaume Callís, Vic.
- Fernández, J i Pino, J. (2009). Proposta d'un mètode per quantificar la conducta tàctica dels equips de futbol. *Apunts. Educació Física i Esports*, num. 71, 92-99.
- Garganta, J. (2001). Anàlisis del juego en el fútbol. *Training Futbol*, num.64, 14-27.
- Goez, J y LeCompte, M. (1988). *Etnografía y diseño cualitativo en investigación educativa*. Madrid: Piràmide.
- Gréhaigne, J. (2001). La organización del juego del fútbol. INDE Publicaciones, Barcelona.

- Heinemann, K. (2003). *Introducción a la metodología de la investigación empírica en las ciencias del deporte*. Barcelona: Editorial Paidotribo.
- Hernández, D. (2008). *Anàlisi de la dinàmica d'organització en equips de futbol*. Tesi Doctoral No Publicada, Universitat de Vic.
- Hughes, M & Franks, I. (2005). Analysis of passing sequences, shots and goals in soccer. *Journal of Sports Sciences*, num. 23 (5), 509-514.
- Lago, J. (2011). *La influencia de los condicionantes estratégicos y las variables situacionales en el rendimiento de la fase ofensiva en el fútbol*. Tesi Doctoral No Publicada, Universitat de Vigo, Pontevedra.
- Lillo, J y Domínguez, I. (2006). Fundamentos generales del ataque. *Training Futbol*, num.130, 18-29.
- López, J. (2003). *Fundamentos TÁCTICOS OFENSIVOS*. Sevilla: Wanculen editorial deportiva S.L.
- Martino, T (2014, Febrero 9). *Rueda de prensa de Tata Martino tras partido Sevilla* [Vídeo]. Consultat el 5 d'abril de 2014 des de <https://www.youtube.com/watch?v=6W0c4G4o2F8>
- Mombaerts, É. (2000). *Fútbol: Del análisis del juego a la formación del jugador*. Barcelona: INDE publicaciones.
- Morin, E. (1998). *Introducción al pensamiento complejo*. Barcelona: Gedisa.
- O'Connor, J y McDermott, I. (1998). *Introducción al pensamiento complejo*. Barcelona: Urano.
- Peña, J (2008). *Indicadores de l'estructura socio-efectiva en el rendiment dels esports col·lectius*. Treball de Recerca, Universitat de Vic, Vic.
- Pérez, F (2001). Consideraciones sobre el análisis del juego. *Training Futbol*, num.186, 40-46.
- Pol, R. (2011). *La preparación ¿Física? En el fútbol. El proceso de entrenamiento desde las ciencias de la complejidad*. Barcelona: MC SPORTS.
- Quivy, Raymond y Van Campenhoudt, Luc. (1992). *Manual de investigación en CIENCIAS SOCIALES* (1a edició). Barcelona: Limusa Noriega Editores.

- Ramos, L; Sánchez, P; Pizarro, M y Gallego, D. (2004). Análisis de los medios tácticos grupales ofensivos en la consecución del gol en fútbol. *Training Futbol*, num.98, 16-27.
- Reep, C; Pollard, R & Benjamin, B. (1971). Skill and chance in association football. *Journal of Royal Statistical Society*, num. 131(4), 581-585.
- Rincon, F; Ramos, L; Sánchez P y Pizarro, M. (2002). Análisis del gol en el fútbol. *Training Futbol*, num.74, 22-33.
- Santana, L. (2009). Análisis de equipos rivales en el fútbol moderno. *Futbol Táctico*, num.31, 21-39.
- Sans, A y Frattarola, C. (200). *Fútbol base: Programa de entrenamiento para la etapa de tecnificación*. Barcelona: Editorial Paidotribo.
- Seirulo, F. (2002). *Una línea de trabajo distinta [en línea]*. Actualització preparadors físics, Barcelona. No disponible.
- Soberanejo, M; Carcedo, O y Castellanos, H. (2001). Análisis comparativo de las unidades de ataque del F.C Barcelona y otros equipos en la temporada 1999-2000. *Training Futbol*: num 59, 31-39.
- Thomas, J y Nelson J. (2007). *Métodos de investigación en actividad física*. Badalona: Paidotribo.

6 Annexes

6.1 Full d'observació en blanc

EQUIP LOCAL	EQUIP VISITANT	RESULTAT	JORNADA	MINUT DEL GOL	DAE	PLA	RP	4P	5P	PVH	Estil de Joc

DAE	Joc Directe	La defensa adversària esta equilibrada (Sí/No)
PLA		Hi ha una passada llarga alta (propi camp) i vertical cap a la zona de finalització (Sí/No)
RP	Joc Contraatac	S'inicia amb recuperació de pilota (Sí/No)
4P		4 passades o menys abans de fer el gol (Sí/No)
5P	Joc Combinatiu	5 passades o més (Sí/No)
PVH		Combinació de passades verticals i horitzontals (Sí/No)

6.2 Full d'observació omplert per a cada equip analitzat

EQUIP LOCAL	EQUIP VISITANT	RESULTAT	JORNADA	MINUT DEL GOL	DAE	PLA	RP	4P	5P	PVH	Estil de Joc
BARÇA	LEVANTE	7-0	1	2	SI	NO	SI	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
BARÇA	LEVANTE	7-0	1	12	SI	NO	SI	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
BARÇA	LEVANTE	7-0	1	23	NO	NO	SI	SI	NO	SI	Joc Contraatac
BARÇA	LEVANTE	7-0	1	25	SI	NO	NO	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
BARÇA	LEVANTE	7-0	1	41	-	-	-	-	-	-	Pilota aturada
BARÇA	LEVANTE	7-0	1	44	SI	NO	NO	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
BARÇA	LEVANTE	7-0	1	74	NO	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
MALAGA	BARÇA	0-1	2	43	SI	NO	SI	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
VALENCIA	BARÇA	2-3	3	10	NO	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
VALENCIA	BARÇA	2-3	3	39	NO	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
VALENCIA	BARÇA	2-3	3	40	SI	NO	NO	NO	SI	SI	Joc Combinatiu

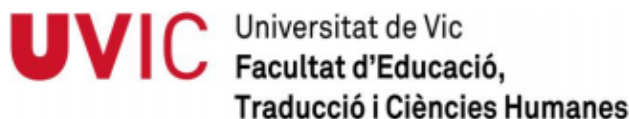
BARÇA	SEVILLA	2-3	4	35	SI	NO	SI	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
BARÇA	SEVILLA	3-2	4	74	SI	NO	NO	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
BARÇA	SEVILLA	3-2	4	93	NO	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
RAYO	BARÇA	0-4	5	32	NO	NO	SI	SI	NO	SI	Joc Contraatac
RAYO	BARÇA	0-4	5	46	NO	NO	SI	SI	NO	SI	Joc Contraatac
RAYO	BARÇA	0-4	5	71	SI	NO	NO	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
RAYO	BARÇA	0-4	5	78	NO	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
BARÇA	R.SOCIETAT	4-1	6	4	SI	NO	NO	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
BARÇA	R.SOCIETAT	4-1	6	7	NO	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
BARÇA	R.SOCIETAT	4-1	6	22	NO	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
BARÇA	R.SOCIETAT	4-1	6	76	NO	NO	NO	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
ALMERIA	BARÇA	0-2	7	20	SI	NO	NO	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
ALMERIA	BARÇA	0-2	7	55	SI	NO	SI	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
BARÇA	VALLADOLID	4-1	8	13	SI	SI	SI	SI	NO	NO	Joc Directe
BARÇA	VALLADOLID	4-1	8	51	SI	NO	NO	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
BARÇA	VALLADOLID	4-1	8	63	NO	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
BARÇA	VALLADOLID	4-1	8	69	SI	NO	SI	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
OSASUNA	BARÇA	0-0	9	-	-	-	-	-	-	-	0
BARÇA	MADRID	2-1	10	18	NO	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
BARÇA	MADRID	2-1	10	32	NO	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
CELTA	BARÇA	0-3	11	8	NO	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
CELTA	BARÇA	0-3	11	47	SI	NO	SI	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
CELTA	BARÇA	0-3	11	53	NO	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
BARÇA	ESPANYOL	1-0	12	67	SI	NO	SI	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
BETIS	BARÇA	1-4	13	34	NO	NO	SI	SI	NO	SI	Joc Contraatac
BETIS	BARÇA	1-4	13	36	NO	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
BETIS	BARÇA	1-4	13	62	NO	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
BETIS	BARÇA	1-4	13	77	NO	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
BARÇA	GRANADA	4-0	14	19	-	-	-	-	-	-	Pilota aturada
BARÇA	GRANADA	4-0	14	39	-	-	-	-	-	-	Pilota aturada
BARÇA	GRANADA	4-0	14	70	NO	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
BARÇA	GRANADA	4-0	14	89	NO	NO	SI	SI	NO	SI	Joc Contraatac

ATHLETIC	BARÇA	1-0	15	-	-	-	-	-	-	-	0
BARÇA	VILLAREAL	2-1	16	29	-	-	-	-	-	-	Pilota aturada
BARÇA	VILLAREAL	2-1	16	67	SI	NO	NO	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
GETAFE	BARÇA	2-5	17	34	SI	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
GETAFE	BARÇA	2-5	17	40	SI	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
GETAFE	BARÇA	2-5	17	42	SI	NO	NO	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
GETAFE	BARÇA	2-5	17	67	SI	NO	SI	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
GETAFE	BARÇA	2-5	17	72	-	-	-	-	-	-	Pilota aturada
BARÇA	ELX	4-0	18	6	SI	NO	NO	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
BARÇA	ELX	4-0	18	15	SI	NO	SI	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
BARÇA	ELX	4-0	18	62	SI	NO	SI	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
BARÇA	ELX	4-0	18	67	-	-	-	-	-	-	Pilota aturada
ATHLETIC	BARÇA	0-0	19	-	-	-	-	-	-	-	0
LEVANTE	BARÇA	1-1	20	19	-	-	-	-	-	-	Pilota aturada
BARÇA	MALAGA	3-0	21	39	-	-	-	-	-	-	Pilota aturada
BARÇA	MALAGA	3-0	21	54	NO	NO	SI	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
BARÇA	MALAGA	3-0	21	60	NO	NO	SI	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
BARÇA	VALENCIA	2-3	22	7	SI	NO	SI	SI	NO	SI	Joc Contraatac
BARÇA	VALENCIA	2-3	22	52	-	-	-	-	-	-	Pilota aturada
SEVILLA	BARÇA	1-4	23	33	-	-	-	-	-	-	Pilota aturada
SEVILLA	BARÇA	1-4	23	43	SI	NO	SI	SI	NO	SI	Joc Contraatac
SEVILLA	BARÇA	1-4	23	55	SI	NO	SI	SI	NO	SI	Joc Contraatac
SEVILLA	BARÇA	1-4	23	87	SI	NO	SI	SI	NO	SI	Joc Contraatac
BARÇA	RAYO	6-0	24	2	NO	NO	SI	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
BARÇA	RAYO	6-0	24	35	SI	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
BARÇA	RAYO	6-0	24	52	SI	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
BARÇA	RAYO	6-0	24	55	NO	NO	SI	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
BARÇA	RAYO	6-0	24	67	SI	NO	SI	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
BARÇA	RAYO	6-0	24	88	SI	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
R.SOCIETAT	BARÇA	3-1	25	36	SI	NO	SI	NO	SI	SI	Joc Combinatiu

EQUIP LOCAL	EQUIP VISITANT	RESULTAT	JORNADA	MINUT DEL GOL	DAE	PLA	RP	4P	5P	PVH	Estil de Joc
RAYO	ELX	3-0	1	-	-	-	-	-	-	-	0
ELX	R.SOCIETAT	1-1	2	1	-	-	-	-	-	-	Pilota aturada

ALMERIA	ELX	2-2	3	32	-	-	-	-	-	-	Pilota aturada
ALMERIA	ELX	2-2	3	94	SI	SI	NO	SI	NO	SI	Joc Directe
ELX	VALLADOLID	0-0	4	-	-	-	-	-	-	-	0
OSASUNA	ELX	2-1	5	88	-	-	-	-	-	-	Pilota aturada
ELX	MADRID	1-2	6	94	SI	SI	NO	SI	NO	SI	Joc Directe
CELTA	ELX	0-1	7	62	NO	SI	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
ELX	ESPANYOL	2-1	8	39	SI	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
ELX	ESPANYOL	2-1	8	73	SI	NO	SI	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
BETIS	ELX	1-2	9	28	SI	NO	NO	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
BETIS	ELX	1-2	9	33	NO	NO	SI	SI	NO	SI	Joc Contraatac
ELX	GRANADA	0-1	10	-	-	-	-	-	-	-	0
ATHLETIC	ELX	2-2	11	9	-	-	-	-	-	-	Pilota aturada
ATHLETIC	ELX	2-2	11	47	NO	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
ELX	VILLAREAL	0-1	12	-	-	-	-	-	-	-	0
GETAFE	ELX	1-1	13	60	SI	NO	NO	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
ELX	VALENCIA	2-1	14	55	SI	SI	SI	SI	NO	NO	Joc Directe
ELX	VALENCIA	2-1	14	83	SI	NO	NO	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
ELX	ATLETIC	0-2	15	-	-	-	-	-	-	-	0
LEVANTE	ELX	2-1	16	25	-	-	-	-	-	-	Pilota aturada
ELX	MALAGA	0-1	17	-	-	-	-	-	-	-	0
BARÇA	ELX	4-0	18	0	0	0	0	0	0	0	0
ELX	SEVILLA	1-1	19	82	SI	NO	SI	NO	SI	SI	Joc Combinatiu
ELX	RAYO	2-0	20	20	-	-	-	-	-	-	Pilota aturada
ELX	RAYO	2-0	20	78	NO	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
R.SOCIETAT	ELX	4-0	21	-	-	-	-	-	-	-	0
ELX	ALMERIA	1-0	22	58	SI	NO	SI	SI	NO	NO	Joc Contraatac
VALLADOLID	ELX	2-2	23	33	-	-	-	-	-	-	Pilota aturada
VALLADOLID	ELX	2-2	23	65	-	-	-	-	-	-	Pilota aturada
ELX	OSASUNA	0-0	24	-	-	-	-	-	-	-	0
MADRID	ELX	3-0	25	-	-	-	-	-	-	-	0

6.3 Document de compromís ètic de l'estudiant

DOCUMENT DE COMPROMÍS ÈTIC DE L'ESTUDIANT PER A LA REALITZACIÓ DEL TREBALL DE FINAL DE GRAU

L'estudiant dels estudis de Grau de....., amb DNI

Fa constar:

Que està en procés de realització del Treball de Final de Grau amb el títol:

.....
durant el curs acadèmic 2013-14.

i declara el seu **compromís** per:

- Respectar els drets fonamentals de les persones, siguin infants o persones adultes.
- Demanar el consentiment de les persones que col·laborin o participin en el treball.
- Respectar l'esfera privada de totes les persones, grups o institucions que participin o estiguin relacionades amb el treball.
- Utilitzar la informació obtinguda només amb finalitats científiques.
- Donar compte dels resultats del treball a les persones, grups o institucions col·laboradores.
- Respectar la propietat intel·lectual i evitar de posar o escriure com a pròpies les opinions o aportacions d'altres autors/es.
- Citar clarament les fonts i la procedència de les informacions proporcionades per altres autors/es.
- Presentar una memòria escrita que sigui inèdita i original, evitant en tot moment la còpia total o parcial d'un altre treball escrit publicat o no publicat.
- Acceptar el codi ètic que contenen els principis anteriors i aplicar-los i tenir-los en compte durant la realització del treball i la defensa pública.

Signatura:

Vic, de de 20.....